Година VII | Варна, 3 Юли 1915 год. | Брой 644

ИЗЛИЗА
Вторникъ, Петъкъ
Срѣда и Недѣля.

Абонаментъ за България:
За година, 16 лв.
„ 6 м-ца, 8 лв.
„ 3 м-ца, 5 лв.
За странство:
За година, 30 лв.
„ 6 м-ца, 15 лв.
винаги прѣдплата.

Единъ брой 10 стот.

ТЪРГОВСКИ ФАРЪ
LE PHARE DU COMMERCE

Варн. Градска Библиотека Тукъ

Органъ за информация, политическа и стопанска икономия, търговия, земледѣлие и индустрия.

Телефонъ въ Варна № 223. Уредникъ: П. ДРАГУЛЕВЪ.

За обявления:
гармондонъ редъ на 1-ва стр. 1 лв., на II-ра и III стр. по 70 ст. на IV-та стр. 20 стотинки.
За по-вече обнародвания се прави особенно споразумение.
Съобщения, ръкописи и суми се изпращатъ до уредника: П. Драгулевъ.

Единъ брой 10 стот.

Ще излѣзе отъ печатъ коментаръ върху закона за потариуситѣ отъ Х. Вълчановъ, адвокатъ въ гр. Гюмюрджина.

К. Берлиновъ & С-ие
БУРГАСЪ.
Клонове: Варна, Русе, София, Пловдивъ и Сомовитъ.
Достави чрѣзъ Деде-Агачъ
Портсайтска морска соль, БѢЛА и съвършено СУХА,
която пусна въ продажба.

Господинъ Ив. Цаневъ
КОМИСИОНЕРЪ-ЕКСПЕДИТОРЪ ВЪ ДЕДЕ-АГАЧЪ.
Занимава се съ комисиона и експедиция.

А. ИЛИЕВЪ & С-ие
ОСНОВАНА ВЪ 1895 ГОДИНА.
Сѣдалище: ВАРНА.
Клонове: София, Бургасъ, Русе.
ЕКСПЕДИЦИЯ и КОМИСИОНА.
ТЪРГОВИЯ
съ газь, соль, каменни въглища, минерални масла, желѣзни греди, марсилски керемиди и пр.
Индустриални и финансови изучвания.
Съдѣйствие за финансиране надеждни прѣдприятия.
Добиване разни концесии и индустриални облаги.

АЛЕКСАНДРЪ П. ХРИСТОВЪ
КОМИСИОНЕРЪ-ЕКСПЕДИТОРЪ
(отъ фирмата П. Христовъ & С-ие въ Варна)
ВЪ ДЕДЕ-АГАЧЪ.
Комисиона, експедиция, покупка-продажба на стоки.
Телеграфически адресть: Христовъ.

БЕНЗИНЪ ЗА АВТОМОБИЛИ,
Двойно рафиниранъ, 700—710 гр. се продава лева 0·80 литъра, въ гаражъ „Фиятъ",
София, бул. „Царъ Освободитель" № 6. — Телефонъ № 1548.
Забѣлѣжка. На купувачи на едро особени цѣни.

Н. С. Дацовъ
(отъ търговската къща С. Ж. Дацовъ въ София)
ДЕДЕ-АГАЧЪ.
Занимава се съ Комисиона, Експедиция и Прѣдставителство.
Г. Г. Търговцитѣ могатъ за всички свѣдения и справки да се отнасятъ до горната фирма.

Постояненъ складъ отъ всѣкакъвъ видъ
I-КАЧЕСТВЕНИ МИНЕРАЛНИ МАСЛА
на много износни условия и цѣни, при
И. М. ЩЕРНЛИБЪ & С-ие,
София, Булевардъ „Дондуковъ" № 46.
Адресъ за телеграми „Щернлибъ" София
Телефонъ № 1311.

Андрѣй Момеринъ
ФАБРИКА
за кожи и кожени издѣлия
Специалитетъ
ДАМСКИ ЧАНТИ.
Габрово.

Печатница „Зора", Варна.

Износа на хранитѣ и търговцитѣ.

Търговцитѣ и печата тия дни прѣживѣха моменти на възбуденость отъ лансираната мълва, че Комитета за прѣдвидливостьта възнамѣрява да прѣдложи на правителството монополизирането на житната, особено на износната житна търговия. Тая възбуденость доби характера на едно особно вълненье, отъ като намѣрението на комитета доби потвърждението си отъ обнародваното и отъ насъ негово рѣшение съ мотавитѣ, възъ основа на които той бѣ оставилъ безъ внимание и безпослѣдствие резолюцията на житарския конгресъ и протеститѣ отъ провинцията, кждѣто обитаватъ житари-търговци, залетѣха до правителството, а че и до самия комитетъ.

Каква ще бжде ползата и до какви резултати ще се поберать търговцитѣ отъ справедливитѣ си протести: ще ги послуша ли правителството на отмѣни комитетското намѣрение или не, не сме въ състояние да кажемъ сега. Ще чакаме и ще видимъ. Но нашъ дългъ е пакъ да се повърнемъ на въпроса, ако и изчерпателно да се изказахме по него като посочихме като пакостно — каквото и de facto е — монополното положение, ако държавата го възприеме и го въведе въ житната търговия.

Собствено, тукъ ние искаме да изтъкнеме срѣдствата, съ които, като си послужи държавата, ще може да се постигне цѣльта на закона за прѣдвидливостьта; ще може и тя да добие облагитѣ, реалнитѣ облаги, които я блазнять, безъ обаче да лишава търговцитѣ отъ правото да търгуватъ като посрѣдничатъ съ трудътъ, умѣнието и капиталитѣ си на износа — да си останатъ тѣ въ досегашната роля на посрѣдници между производителитѣ и експортеритѣ, а сжщо и между консуматоритѣ тукъ въ страната.

Защото е отживѣла врѣмето си, а е и късно вече да се упражни тази година юшурджийската системя на събиране десятъка, система която е най практичната у насъ за добиране до точнитѣ статистически данни за общото производство на зърненитѣ и други храни въ страната (а това послѣдното е досущъ потрѣбно за да може да се прилага прѣдвидливостьта закономѣрно, умѣстно, полезно, справедливо и удачно), комитета, resp. министерството на земледѣлието, нужно е да нареди посрѣдствомъ агрономитѣ, общинитѣ, околийскитѣ управления и другитѣ органи на властьта (ако е необходимо нужно, да се назначатъ и още други такива) да опишатъ най-подробно и най-точно общия рандеманъ, общия производственъ сборъ на царството. Когато комитета тури на ржцѣ тия положителни данни, които ще му даде общото описване на рандемана, неговата най-първа работа, по необходимость, ще бжде да направи изчисления на нужнитѣ количества храни за изхранването на населението отъ началото до края на производствения периодъ, сжщо и за всичитѣ зли и непрѣдвидени случаи, а горницата, излишека, т. е., да се тури на разположението на търговцитѣ за износъ. Като говоримъ за търговцитѣ, ние не разбираме така, както стои въпроса въ съобщение № 14, брой 114 на Държ. Вѣстникъ и както той е разясненъ въ послѣдующитѣ комитетски рѣшения и съобщения, отъ които се заключава, че комитета за пазва за себе си износа съ користния мотивъ и претекстъ държавата да стане съучастникъ наедно съ производителитѣ въ използуването високитѣ цѣни, по които би станало търсенето на хранитѣ отъ странство. Това ще бжде посѣгателство върху най-светото право на търговцитѣ, отъ които Комитета може да иска само законопочитание, подчинение на разпоредбитѣ му и толкова патриотизмъ, колкото проявяватъ германцитѣ въ настоящитѣ моменти на злополучно прѣживѣвани дни и на оскждица отъ храни за да не злоупотрѣбяватъ въ нищо и съ нищо, за да пазятъ строга търговска коректность. Даже може Комитета да иска жертви материални, мжчно поносими отъ тѣхъ, но не да посѣга на търговията имъ: като позволи на търговцитѣ посрѣдници и експортери, всѣки споредъ бранша си, всѣки споредъ клона и рода на занятието си въ житарството да работи и да печели за да проживѣва. Комитета не се лишава отъ свободата на дѣйствие, той има неоспоримото право, дори, по примѣрв на Ромжния, да поиска отъ държавата, за прѣвознитѣ срѣдства, които послѣдната ще дава за износа, да налага тарифни такси съобразно съ износимитѣ произведения, каквито тя ще. Независимо отъ това, въ властьта й е да налага и износно мито, каквото сама намѣри за благоусловно, да налага право за Червения Кръстъ, за военни фондове и пр. При туй, да взима всичкитѣ такси и други налози въ ефективъ (отъ злато), или и добавъка за ажиото. Съ една дума, да използува за държавното съкровище всичката връхнина, каквато хранитѣ биха имали отъ търсенето отъ странство надъ установенитѣ норми на продажно-покупнитѣ цѣни тукъ въ страната. Но въ никой случай да не се спира търговията на търговцитѣ, посрѣдствомъ която благата, идащи отъ производството на земледѣлска България ще се прострать и въ неземледѣлскитѣ и въ гражданскитѣ срѣди, а и самата тя, търговията, ще си остане стабилно запазена и добрѣ организирана за нормалнитѣ врѣмена.

Това положение никакъ нѣма да прѣчи на Комитета да бжде и търситель на добри тържища, а сжщеврѣменно да е регуляторъ и на цѣнитѣ, споредъ силата на търсенето и споредъ състоянието на приготвенитѣ за износъ запаси — споредъ наличностьта на зърненитѣ стокове, прѣвишаващи нуждитѣ на вжтрѣшната консумация, които трѣбва да се изнесатъ за да се внесе въ страната злато, толкова необходимо да улесни шанжа въобще и да оживи тържището ни, което едва диша отъ застоя и отъ паричната липса.

Ние знаемъ отъ кампанията съ фасула, съ трицитѣ и други нѣкои артикули, че спекулантитѣ не сподѣлиха голѣмитѣ печалби отъ високитѣ цѣни съ производителитѣ, сжщо, че и държавата не използува това положение за себе си; но не е вината у търговцитѣ — държавата трѣбваше да вземе примѣръ отъ Ромжния и по тоя примѣръ да организира своята работа за да извлѣче облагитѣ; да наложи, най-първо онова високо износно мито, каквото отърваше да заплати житара-експортьоръ за всѣки износимъ артикулъ; да установи и тарифа за всѣки вагонъ — споредъ артикула — 2000, 3000 и т. н. лева, както направи Ромжния, която взема права и за Черв. Кръстъ и за военния фондъ. Въ такъкъ случай за вжтрѣшната консумация щѣха да се запазятъ сносни цѣни и ламтежа, въобще, за износа съ такъвъ устремъ не щѣше да се развие. Ненаправеното по врѣме на кампанията съ фасула и пр. може да се направи сега безъ да се прибѣгва къмъ мѣрката, която проектира Комитета да приложи: той да се нагърбва съ износа.

Неоснователенъ е страхътъ на Комитета, че ако се прѣдостави износа на търговцитѣ, тѣ ще повредятъ на цѣлитѣ на закона за прѣдвидливостьта, защото могатъ да се впуснатъ съ такъвъ устремъ, щото да изнесатъ повече храни, отколкото е излишекътъ имъ и съ това да затруднятъ вжтрѣшнитѣ нужди на консумацията.

Знае се, че ние, прѣдъ видъ на международното положение, имаме само два митнически пункта, отъ които можемъ да правимъ износъ за европейскитѣ тържища — Деде Агачъ и Русе. Ако прибавимъ къмъ тѣхъ още Оборище, Царибродъ и Харманлий за Ромжния, Сърбия и Турция, всичко пунктоветѣ сж петь. Неуже ли Комитета ще бжде така безсиленъ съ налагането на строгъ надзоръ надъ износа като делегира даже свои членове въ тия пунктове и съ държането точна смѣтка за станалия износъ, отъ да спрѣ всѣко по-нататъшно изнисане, щомъ то бжде достигнало прѣдѣлитѣ на разрѣшения да се изнесе излишекъ храни. Вѣдъ, отъ Комитета зависи въ всѣка минута да спрѣ всѣкакъвъ износъ, даже и ако въ цѣлость излишека не е изнесенъ. Толкова повече ще бжде въ правото си да спрѣ изнисането на ония количества храни, съ които ще се накърни нуждата на вжтрѣшната консумация. Естествено, че отъ това спиране не ще иматъ моралното право да се оплакватъ търговцитѣ, че сж се намѣрили съ готови стоки и че сж изложени на вреди и загуби. Риска си остава тѣхенъ.

Но допустима е друга една ипотеза: че търговцитѣ ще се нахвърлятъ на закупка на храни въ своитѣ райони и въ районитѣ, които по-малко или повече се смѣтатъ за производителни безразборно и така да лишатъ отъ способность нѣкои отъ районитѣ да се продоволствуватъ отъ своитѣ произведения. Тъкмо за това казахме по-горѣ, че Комитета трѣбва да разполага съ точна статистика кой производителенъ районъ какво производство има отъ миналогодишнитѣ и тази годишната реколти и да не позволи въ извѣстни райони да се купуватъ храни за износъ, а въ други да опрѣдѣли само процентното отношение, което може да се закупва, или закупятъ ли се по-голѣми количества — да се турятъ на разположение на Комитета за мѣстнитѣ нужди. На такава една мѣрка на Комитета, който изпълнява задачата на прѣдвидливость, никой не ще има право нито да се сърди, нито да се противи. Напротивъ, всѣки ще трѣбва да й се подчини и да понесе послѣдствията отъ своята безразсждность.

Въ заключение длъжни сме тукъ да споменемъ, че нашата апология въ полза на търговцитѣ нѣма никакъ за цѣль да отвори пжть или да издигне безсъвѣстната спекула надъ сждбинитѣ и скжпитѣ интереси на народа и отечествотото; тя нѣма за цѣль да откъсне търговцитѣ отъ дългътъ имъ да жертвуватъ, като всички добри граждани и отъ своитѣ интереси за благото на страната. Напротивъ, съ защитата си на търговията, ние залитаме имено за това благо. За насъ е нотoрно едно най-важно нѣщо: че търговията и въ древно врѣме и сега е едно отъ висшитѣ блага за народитѣ; че търговията и въ древнитѣ врѣмена, и въ сегашнитѣ най-нови врѣмена била е и е великата мощь, която е издигала и издига благосъстоянието на народитѣ; че добрѣ организираната и отъ всѣкждѣ подтикваната — а не спъваната търговия е била и си остава лоста, могжществения лостъ на човѣческия прогресъ, тя най благотворно влияе на културата и цивилизацията. Въ разстояние на 37 години народътъ ни работи и жертвува мило и драго, жертвува всичко да направи крѣпъкъ и всемощенъ тоя лостъ. Безъ малко, половинъ столѣтие народа е работилъ и градилъ щастието си върху тоя лостъ. Ще намѣри ли оправдание съ нѣщо прѣдъ обществената и своята съвѣсть, ще заличи ли грѣхътъ си прѣдъ поколенията тоя, който дигне ржка да събори тоя лостъ и да разгроми това хубаво градиво, който сломи и оврѣди това народно щастие? Ще достигне ли отъ послѣ друго едно половинъ столѣтие да се поправи събореното и разгроменото? И съ какви нови жертви ще може то да се възстанови?

Ние мислимъ, че всѣки, който иска да нанесе тежъкъ ударъ на търговията, по единъ или другъ начинъ — даже и съ най добрата прѣднамѣреность — прѣди да е нарамилъ пушката и да е прѣпасалъ револвера си, или, прѣди да е затъкналъ ятагана си, длъженъ е да се справи съ горнитѣ питания. Защото най лесна работа е да съборишъ, а най-мжчно е — да съградишъ нѣщо, построено съ кървавъ потъ и въ продължение на дълги и много дълги години, още повече, ако за тоя градежъ е нужно общото усилие и гения на единъ цѣлъ народъ пъкъ въ много дълги години.

* * *

Въ къси думи, Министерството на вжтрѣшнитѣ работи лансира отрицателното си отнасяне къмъ идеята на Комитета за монополизирането на житната търговия: „не е сезирано министерството съ тоя въпросъ, но и да се сезира, то е противъ монопола" — се казваше въ съобщението. Не остава, освѣнъ сърдечно да се благодари на министерството за тая му откровеность; но министерството има да направи и друго: да развърже ржцѣтѣ на свободна търговия съ храни. И за това ще получи търговската признателность. Въ мжчнитѣ моменти, които прѣживѣва страната отъ това, че отъ всички страни е заградена съ неприятели, че пжтищата й сж затворени, че срѣдствата за обмѣна отдавна й сж изчерпени, че ажиото варира между 135 и 140 лева, но не се прѣдвижда отъ никакви външни и скрити бѣлѣзи, че ще стане по-евтино, отъ Комитета, въ който, прѣдполага се, влизатъ хора съ практически умъ, желателно е да надвие и вземе върхъ ума, тая хора да се ржководятъ отъ мждростьта, а не отъ амбицията, още повече че чуха осжжданията, чуха вече общественната присжда по въпроса за монопола.

Месробъ Мурадовъ
АДВОКАТЪ.
Писалище срѣщу Окржжния Сждъ.
Телефонъ № 354.
ВАРНА.

Машинна фабрика и желѣзолѣярница

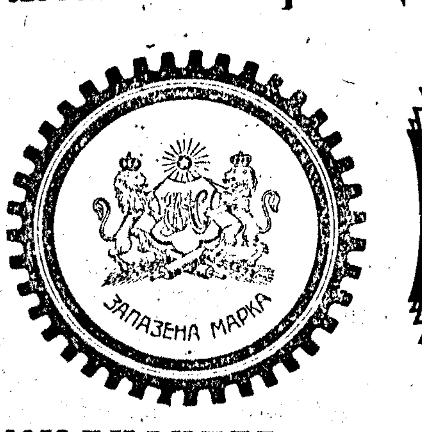

Е. МЮЛХАУПТЪ & С-ие
КОМАНД. Д-ство, РУСЕ
Главни Командитори:
Банка Д. А. Буровъ & С-ie
За телеграми: МЮЛХАУПТЪ.
Телефонъ № 198.

Фабрикация и доставка специално
на модерни мѣлници съ валцове и камъни — всички мѣлничарски машини-турбини—водни колела—лагери—трансмисии и др.

Складъ и прѣдставителство
на силопроизводителни машини: локомобили, дизелмотори, нафтмотори газоженимотори, динамомашини, динамомотори и всички електрически принадлежности, сжщо и технически артикули.

Специално бюро
за проучване и изпълнение разни индустриални проекти и планове.

г-ца **Невѣнка Д. Стефкичъ**
и
г-нъ **Цѣнко Г. Цѣнковъ**
СГОДЕНИ
гр. Ломъ, 25 юни 1915 година.

Търговско-Индустриална Банка
ХАСКОВСКИ КЛОНЪ.

Основенъ капиталъ 3,000,000 лева.

Централа въ Пловдивъ; Клонове: Бургасъ и Хасково.

Извършва всѣкакъвъ видъ банкови и търговски операции.

Сконтира търговски ефекти.
Отпуща заеми и открива специални текущи смѣтки срѣщу лична гаранция, портфейлъ, цѣнни книжа, цѣнни вѣщи, свидѣтелства, стоки и ипотеки на покрити недвижими имоти.
Приема за инкасо мѣстни и странни полици, облигации, акции, купони и др.
Прави прѣводи въ вътрѣшностьта на България и въ странство.
Дава свѣдения на търговци и частни лица за кредитоспособность.
Приема за пазене, цѣнни книжа и прѣдмети.
Купува и продава — за чужда смѣтка — цѣнни книжа, цѣнности и монети.
Купува и продава — на комисиони начала — разни стоки, зърнени храни, тютюнъ, сусамъ, анасонъ, дахутъ, памукъ, вълна, лой и др.
Прѣдставителство на разни търговски и фабрични фирми въ България и странство.
Приема влогове по които плаща: а) за безсрочнитѣ: до 5% — по споразумѣние; б) за срочцитѣ: отъ 1 до 2 години 5½ % а отъ 2 години нагорѣ 6%.

ТЪРГОВСКО-ИНДУСТРИАЛНА БАНКА
ХАСКОВСКИ КЛОНЪ.

ПЕТКО Г. ДРѢНОВСКИ
— РУСЕ. —
Складъ отъ желѣзо и желѣзни стоки.
ЦИМЕНТЪ БЪЛГАРСКИ „ЛЕВЪ“.
Всѣкакъвъ видъ машинни инструменти за желѣзари, дърводѣлци и каменари.
Технически материали и потрѣби за парни машини, металъ за лагери, азбестъ, гума и гумени маркучи.
ПОМПИ ЗА ВОДА.
Разни бои, лакове, безиръ и пр, и пр.
Телефонъ № 201,

БАНКЕРСКА КЖЩА
Командитно Д-во Георги Цѣнковъ & С-ie
ЛОМЪ.

ИЗВЪРШВА ВСИЧКИ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ:
Приема суми съ срокъ и безъ срокъ срѣщу срочни свидѣтелства, спестовни книжки и въ текущи смѣтки и плаща:

На безсрочнитѣ влогове	5%
На срочнитѣ влогове съ срокъ до 1 год.	6%
На „ „ съ срокъ до 3 год.	6½%
На „ „ съ срокъ до 5 год.	7%

За по-голѣми суми и срокове по споразумение.
ВНОСКИТѢ и ТЕГЛЕНИЯТА ставатъ безъ никакви ФОРМАЛНОСТИ.
Сконтирва търговски и нетърговски полици, отпуща заеми и открива специални текущи смѣтки, срѣщу гаранция, цѣнни книжа, стоки и лични поржчителства.
Извършва всички видове комисиони операции и събира полици, обвезателства и пр. за чужда смѣтка.
Купува и продава за чужда и своя смѣтка всички видове цѣнни книжа, акции, облигации и пр., както и инкасира купонитѣ имъ.
Условия най-либерални.

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКА БАНКА
Banque Bulgare de Commerce
АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО
Капиталъ напълно внесенъ лв. зл. 7,500,000
Резерви образувани „ „ 1,725,000
Централа въ СОФИЯ, Клонове: РУСЕ, ВАРНА, БУРГАСЪ, ПЛОВДИВЪ, ГАБРОВО СИЛИСТРА и ЛОМЪ.
Кореспонденти въ всичкитѣ градове въ България и странство
— Извършва всички банкови операции. —
Приема суми безъ срокъ въ текуща смѣтка съ 5% год. лихва
Суми съ срокъ се приематъ по споразумение.
Купува и продава цѣнни книжа и чекове.
Издава акредитивни писма за странство и пр.
Банката прави улеснения по операциитѣ съ цѣнни книжа, приема мѣсечни изплащания на купени отъ нея книжа, дава безплатни свѣдения по разнитѣ книжа, прави аванси срѣщу цѣнни книжа и пр.
Банката се занимава съ покупка и продажба на зърнени храни, вагонджилъкъ.
Телегр. адресъ: „Търгбанкъ“—Bulcombank“.

Какво има въ Вратца.

Тикнатъ въ единъ кжтъ на гордия Балканъ — подъ единъ склонъ, изваянъ отъ природата съ отвѣсни скали, града Вратца е даренъ съ най-добритѣ природни хубости и благодати: чудесно красива околность, която плѣни окото, обилна кристална вода, приятенъ оживотворяващъ климатъ. Но това е всичко; съ тоя цикълъ отъ благодати се доволствува града, въ който величавата фигура на най-великия мечтатель българинъ, на поета-революционеръ, на приснопаметния идеаленъ патриотъ — Ботева — отъ бронзъ издигната, напомня великитѣ дѣла на самопожертвуването и боготворната слава на най-юнашкото и на най-сладкото умиране, фигура, която служи за назидание на поколенията.

За жалость, гр. Вратца, ако не е единъ единственъ градъ въ България, който не е намѣрилъ майстора си да изгради напрѣдъка му върху икономическата почва, за всѣки случай той е единъ отъ градоветѣ, които оставатъ назадъ и много назадъ въ икономическо отношение. Построи се желѣзница, която го свърза съ близки и по-далечни тържища, но желѣзницата недопринесе нищо за търговията му и за икономическото му повдигане; и съ желѣзницата пакъ той си остана обикновенъ, търговски запустенъ, вжтрѣшенъ градъ. Остана да гради икономическото си благосъстояние върху това, което му е допринесено отъ продоволствуването на квартируващитѣ тамъ постоянни военни гарнизони и отъ наплива на ученицитѣ отъ вънка. Но продоволствуването на войската и на ученицитѣ не досѣга всичкитѣ слоеве за да създаде обща икономическа мощь; то даже едва ли е тъй достатъчно да създаде добро икономическо благосъстояние и на ония, които досѣга — то едва способствува на тия послѣднитѣ да вегитиратъ, едва да се крѣпятъ; а населението изцѣло — то е най-злѣ икономически поставено.

Лице, което е въ състояние най-добрѣ да познава икономическото благосъстояние на града, ни увѣри, че въ Вратца нѣма никакъвъ гарантиранъ поминъкъ, че въ тоя градъ сжществува масово гладуване. Нѣщо повече. То ни спомѣна нѣщо за дегенериране, за физическо израждане на много отъ крайненскитѣ бѣдни маси отъ гладъ. Гладътъ откъсва много жертви отъ познатата юначна и физически крѣпка генерация на града Вратца. Той, глада, застрашава да обхване и по-държаливитѣ понастоящемъ маси при създаденитѣ днесъ за днесъ условия. Вратца никога не е билъ солиденъ търговски центръ. Днесъ той най-малко прѣдставлява такъво прѣимущество. Билъ е нѣщо като центръ на земледѣлието. Славилъ се е съ свилопроизводството. Но земледѣлието, безъ да е спечелило и прибавило нѣщо повече отъ онова, което е било въ миналитѣ врѣмена, днесъ не е въ състояние да отговори на всичкитѣ поминъчни нужди на населението; то е останало и въ твърдѣ ограничени ржцѣ. Свилопроизводство, което и сега би било единъ отъ добритѣ поминъци, е съвършено западнало, ако не и съвършено изгубено. Тъй нарѣченитѣ „дудове“ (черницитѣ) сж съвсѣмъ напуснати и тъй доброто занятия на бубохраненето е почти напълно изоставено. По тая причина и копринарското училище, съ голѣми жертви подържано и уреждано отъ държавата, не намира raison d'être за сжществуването си. Държавата слѣдъ опититѣ направени да привлече белгийски капитали да засили бубохраненето и свилопроизводството, съ цѣль да даде общъ поминъкъ на населението, и като не успѣ въ тия си опити, е рѣшила да го закрие. То понастоящемъ почти нищо не върши — не учи и необработва. Този е другъ факторъ, който иде да засили нищетата въ Вратца.

По-добритѣ капиталисти търговци въ разочарованието си отъ бждащето и настоящето на Вратца, напущатъ тоя градъ и се заселватъ въ София и въ по-други центрове, кждѣто се засѣдватъ и тамъ устройватъ капиталитѣ си. Въ града се наброяватъ само нѣколко единици — 5 до 6 — рентиета и прѣдприемачи, които пласиратъ капиталитѣ си въ вънкашни прѣдприятия, по постройки на желѣзници, шосета и други държавни и обществени строежи. Осталитѣ търговци, между които не липсватъ и такива съ солидна търговска устойчивость, за жалость, прѣдставляватъ нѣщо ефимерно, поради простата причина, че имъ липсва елемента, който да даде тласъкъ на търговията имъ и тѣ, рано или късно, ще трѣбва да послѣдватъ примѣра на колегитѣ си, които сж потърсили или търсятъ поле за работа въ други градове. До това заключение дойдохме отъ свѣденията, които спомѣнатото и други лица, измежду самитѣ търговци, ни дадоха.

Но въ Вратца, макаръ и въ малки размѣри, има зародишъ отъ индустрия. И тя е, съ което може до нѣйде да се похвали.

Желѣзарската индустрия въ Вратца, благодарение на извънредно старателния ѝ първоучитель, тамъ, г. Г. Стубленски, фабрикантъ на желѣзни каси, е намѣрила благодарна почва за развиване. Близо 18—20 желѣзарски малки и по-голѣми работилници даватъ малъкъ животъ на града и поминъка на много семѣйства. Всичкитѣ почти майстори и болшинството отъ работницитѣ имъ сж ученици на г. Стубленски. Тѣ се отличаватъ съ трѣзвость и похвално трудолюбие и голѣмия имъ напрѣдъкъ се дължи на тия двѣ добродѣтелни качества. За жалость, пазаря за индустрията имъ е твърдѣ тѣсенъ за да бждатъ подтикнати къмъ по-интензивна прѣдприемчивость. Само единъ единственъ е г. Стублѣнски, който е сполучилъ да разшири индустрията си и да проникне въ тържището почти на цѣла България. Пласиралъ е голѣмъ брой каси въ Вратца и Вратчанския окржгъ, въ София и въ Софийския окржгъ, въ Търново и въ Търновския окржгъ, въ Варненския и Бургаския окржзи и въ други центрове. Въ нормални врѣмена той държи на работа до 70 души работници и, забѣлѣжително, всички отъ Вратца. Така неговата фабрика оказва подържката на около 70 семѣйства. Въ стремежа си да иде напрѣдъ, той е намислилъ вече отдавна да построи ново фабрично здание по размѣри 5—6 пжти по-голѣмо отъ сегашното и съ помощьта на чужди и свои капитали да разние до възможния максимумъ индустрията си. Това негово намѣрение е осуетено отъ събитията — отъ настжпилата международна война; но то е, до колкото разбрахме, неговата мечта и слѣдъ настжпването на нормални врѣмена сигурно ще намѣри реалното си приложение. Той вѣрва, че когато реализира този свой планъ, въ заведението му постоянно ще намиратъ поминъка си 200—300 врачански семѣйства.

Друга зародена и намѣрила здрава почва за виреене индустрия въ Вратца, е луксозното коларство. Съжеляваме, че врѣмето ни за прѣстояване въ Вратца бѣ се твърдѣ много съкратило за да се запознаемъ по-добрѣ за хода и развитието ѝ и да дадемъ на четцитѣ си по-подробни свѣдения за нейната стабилность и за поминъчнитѣ ползи, които тя принася на тоя градъ, но и това, което намъ се каза отъ лица, макаръ и не толкова компетентни, би било достатъчно да споменемъ тукъ, на кратко, че и тя е оказала извѣстно влияние на поминъка на извѣстна часть отъ трудовото население. Повече отъ 15—20 коларски работилници, добрѣ обзаведени, допринасятъ отъ тѣхъ всичко възможно за икономическата мощь на града. Специално фабриката „Орозовъ“ за файтони и кабриолети държи рекорда надъ тия работилници. Тя е добила обща извѣстность въ страната съ елегантнитѣ файтони и кабриолети, които е пласирала почти въ всичкитѣ крайща на България. Съ тия двѣ индустрии Вратца блещука. Но съ тѣхъ се свършва и апотеозата, и славославието на миналото и настоящето на тоя градъ. А жално е. Жално е, че не се е родилъ още гения, творческиятъ гений, който отъ добритѣ природни условия въ и около Вратца да създаде тъй же добри условия и за поминъкъ на гражданитѣ му. Ние мислимъ, че Вратца има още по-добри условия отъ Габрово, Сливенъ, Самоковъ и други градове за индустрия, но старата генерация не е въ състояние да прицѣни тия условия, а новата — о, та кждѣ ли новата генерация се е проявила съ своята прѣдприемчивость, освѣнъ къмъ разпуснатость и дребнаво партизанство, които убиватъ охотата къмъ полезна икономическа дѣйность? . . . Загнѣздената и въ Вратца разюзданость на нравитѣ, на политиканството и щуротията отъ новитѣ течения е твърдѣ много повлияла да се изоставятъ и забравятъ традициитѣ на тежкитѣ, добрѣ познати въ миналитѣ врѣмена, търговци, — джелепитѣ, крупнитѣ износвачи на вълна, кожи, масло, сирене и стада. Тия нрави и нови течения просто сж дегенерирали младежьта, която би намѣрила широко поле и въ областьта на индустрията.

Търговско-Индустриалната Банка въ Хасково.

На 1 юни т. год. между тѣсенъ кржгъ отъ търговци, индустриалци и еснафи въ гр. Хасково стана откриването на клона отъ Търговско-Индустриална Банка. Въ това скромно и безшумно културно тържество отъ Пловдивъ присжтствуваха лично главния директоръ на банката г. Богданъ х. Калчевъ и делегатитѣ на управителния съвѣтъ. Подиръ водосвета и религиозната обичайна церемония търговцитѣ, при най-сърдечнитѣ привѣтствия, пожелаха добри успѣхи на клона и изказаха вѣрата си, че тоя единственъ клонъ отъ частни банки въ града имъ ще иде въ унисонъ съ търговскитѣ, индустриалскитѣ, еснафскитѣ и въобще съ стопанскитѣ интереси и нужди на града и на търговско-стопанствения му районъ и че клона ще спомогне съ кредита, отъ който се има такава голѣма нужда за развиването на стопанството и търговията въ тѣхния районъ, най-много на тия отъ търговцитѣ, индустриалцитѣ и еснафитѣ, които сж съ по-слаби капитали, но които се отличаватъ съ трудолюбие, прѣдприемчивость и честность и потърсятъ съдѣйствието му. Съ една дума, хасковскитѣ търговци, индустриалци и еснафи не скриха радостьта си отъ откриването на клона, както не скриха и вѣрата си, че той ще имъ укаже подържка въ кредита и ще имъ съдѣйствува въ зиждителната мжчна работа за икономическото прѣуспѣване на града и околята имъ. Главниятъ директоръ, г. Б. х. Калчевъ, съ свойствената си любезность прие съ голѣма благодарность тия търговски привѣтствия и добри пожелания и сжщо тъй бѣше много откровенъ да увѣри търговцитѣ, индустриалцитѣ и еснафитѣ, че акционеритѣ и управата на банката всѣкога сж се ржководили отъ принципа, на всѣкждѣ, кждѣто е засѣгналъ кредита на банката, да принася ползи и само ползи за всички безъ разлика, които умно, осторожно и цѣлно го употрѣбяватъ въ търговията и стопанскитѣ си нужди. Тоя кредитъ при сжщия принципъ ще намѣри най-добро развитие, именно, въ хасковската пияца, въ хасковската търговия, индустрия и еснафски трудъ. И ржководими отъ тоя принципъ само, акционеритѣ и управата сж рѣшили да открийтъ тоя трети свой клонъ въ Хасково. Той познава трудолюбието и безукоризнения моралъ на хасковскитѣ търговци, индустриалци и еснафи, той вижда добрата перспектива за широка взаимно-полезна работа въ цѣлия районъ и той, най-сетнѣ, взема присърце изказанитѣ думи и съ още по-голѣмо присърце интереситѣ на хасковскитѣ търговци, индустриалци и еснафи и ще положи, съвмѣстно съ централната управа, всичкитѣ си старания, да направлява бждащата дѣйность на клона въ унисонъ съ тѣхнитѣ скжпи интереси, както и съ стремежа и дѣйностьта имъ за процъвтяването на търговията и индустрията, за прѣвъзмогването и прѣодоляването на еснафството надъ всичкитѣ му трудности и, най-на края, за всестраното процъвтяване на самия гр. Хасково. Самъ той, въ нареждането персонала на клона, се е ржководилъ, прѣдимно, отъ тая благонамѣреность, отъ тоя принципъ — да работятъ именно въ тая взаимно-полезна посока.

И така клона на Търгов.-Инд. Банка бѣ откритъ и отъ сжщия день, 1 юни, той започна операциитѣ си. Въ ржководния му съставъ е направенъ отличенъ изборъ: за директоръ е назначенъ досегашния директоръ на клона на Българската Народна Банка въ гр. Хасково, г. Харалампи Вичевъ, чието добро име е всеобщо познато въ Хасково и хасковския търговски и стопански районъ. За счетоводитель, съ прокура, е назначенъ г. П. Трандафиловъ, дългогодишенъ изпитанъ чиновникъ въ централата на Т.-Ин. Банка. Въ лицето на г. г. Вичева и Трандафилова е направенъ отличенъ изборъ, защото въ дѣйностьта, която имъ прѣдстои да развиватъ, тѣ ще се допълватъ единъ другиъ: г. Вичевъ познава кредитоспособностьта на хората, съ които като директоръ на хасковския клонъ на Б. Н. Банка е работилъ и съ които ще има да работи въ новата си длъжность, познава въобще условията, въ които е поставенъ да работи сега и за въ бждаще клонътъ, който му е повѣренъ; г. Трандафиловъ познава добрѣ традициитѣ на банката и особено нейната взискателна бережливость, благодарение на която, въ всичкото си досегашно сжществуване, тя не се е излагала на никакви загуби, защото не въ опаснитѣ рискове е търсила релизацията на печалбитѣ си, а въ грижливитѣ и внимателни пласменти — въ осторожностьта на оперирането.

Между другото, трѣбва да споменемъ, че на хасковския клонъ, освѣнъ като му е прѣдоставено правото да извършва всичкитѣ родови операции, прѣдоставено му е още и да прави всѣкакви покупки и продажби на разни стоки и цѣнни книжа за чужда смѣтка; а има и приема и разни прѣдставителства. Научихме, че главенъ обектъ на покупкитѣ и продажбитѣ ѝ, напослѣдъкъ, е тютюня, за който гр. Хасково е едно отъ първитѣ стоварища. По всѣка вѣроятность не отъ второстепеннитѣ обекти въ тоя родъ операции ще бждатъ и пашкулитѣ въ сжщия районъ, а въ даденъ случай и зърненитѣ храни.

Само по себе се разбира, че и ние, които всѣкога сме съзирали въ крѣпката материална сила на Търговско-Индустриалната Банка единъ народополезенъ органъ въ икономическото творчество на страната, а въ особености въ това на цѣла почти Южна България, гордо се възхищаваме отъ това нейно дѣло и отъ душа му пожелаваме най-добри перспективи и пълни успѣхи. Все пакъ Търгов.-Инд. Банка, съ огромния си 3 милионенъ капиталъ въ Южна България си остава единъ колосъ, ненадминатъ тамъ, и като щитъ въ полезната народостопанска дѣйность. На нея търговскитѣ и стопански дѣятели трѣбва да иматъ вѣра и упование. Вѣрата и упованието имъ трѣбва да се проявятъ именно въ сегашнитѣ трудни врѣмена, когато тя, не страхувайки се отъ нищо, ще да имъ подаде ржка за работа . . . за добро икономическо творчество.

Хроника.

Комитетътъ за обществената прѣдвидливость.

Съставътъ на комитета за обществената прѣдвидливость е намаленъ. Излѣзълъ е вече указъ, съ който се уволняватъ всички членове на комитета — прѣдставители на окржзитѣ и на разнитѣ организации. Оставени сж само членоветѣ отъ бюрото, длъжноститѣ лица, като управителитѣ на народната и земледѣлската банки и прѣдставителя на икономическото д-во г. К. Г. Поповъ.

Земледѣлцитѣ и износа.

Земледѣлската парламентарна група е имала на 29 юни събрание въ София, на което, слѣдъ обстойно обсждане на въпроса, е рѣшила, да се иска отъ правителството разрѣшаване износа на хранитѣ. Земл. група се е така сжщо занимала и съ въпроса, какъ да се постжпи съ тазгодишната реколта, която споредъ свѣденията, съ които разполага земледѣлската организация, е много добра. По този въпросъ групата ще излѣзе прѣдъ правителството съ специална резолюция.

Банката и рѣшенията на комитета.

Съгласно едно разпореждане на народната банка, подлежатъ на изпълнение веднага отъ клоноветѣ и агентуритѣ на банката само ония рѣшения на комитета за обществената прѣдвидливость, които сж въ свръзка съ касовата служба на комитета. За всички други негови нареждания ще се иска прѣдварително разрѣшение отъ управителния съвѣтъ за тѣхното изпълнение.

Работническитѣ книжки.

Министерството на търговията, промишленостьта и труда е изпратило до окржжнитѣ инспектори по занаятитѣ и индустрията окржжно, въ което се обяснява прилагането на закона за женския и дѣтския трудъ. Съ работнически книжки ще се снабдяватъ само ненавършилитѣ 18 години, понеже практиката за снабдяването работничкитѣ между 18 и 21 год. възрасть съ работнически книжки се явява нецѣлесъобразна.

Комитетитѣ на труда.

За въ бждаще комитетитѣ на труда прѣставатъ да сжществуватъ като самостоятелни институти. Тѣ ще се считатъ за спомагателни органи на М-вото на търговията, промишленостьта и труда.

Опрѣдѣляне на данъкъ.

Съобщено е на финансовитѣ началници въ новитѣ земи, че отведенитѣ имоти за бѣжанци отъ колонизационната комисия ще влазятъ въ облагаемата маса при опрѣдѣление данъка отъ имоти придобити по безвъзмезденъ начинъ, понеже имотитѣ се прѣдаватъ на бѣжанцитѣ като тѣхна собственость.

Индустриалния съвѣтъ.

Индустриалниятъ съвѣтъ при Министерството на търговията и пр., който нѣмà засѣдание на 15 юни поради недостатъченъ материалъ, ще има засѣдание на 30 юни.

Жетвата.

Въ Провадийската долина жетвата съ отлична реколта, е на привършване. Не сж констатирани никакви повреди отъ стихии и отъ проливнитѣ дъждове. Царевицата расте въ благоприятно врѣме.

Скотовъдна изложба въ Видинъ.

Видинската държ. подвижна земледѣлска катедра съ срѣдствата и участието на Видинската окр. постоянна комисия, Видин. градска община, М-ството на земледѣлието и Българ. Земл. Д-во урежда окржжна скотовъдна изложба за говежди и конски разплоденъ добитъкъ на видинския панаиръ (15 августъ т. г.) и конкурсъ на жита. Допуска се излагане на добитъкъ и жита само отъ Видински окржгъ. Ще се раздадатъ парични, побѣдителни, почетни награди и похвални отзиви.

Износа на захарь отъ Гърция.

По съобщение отъ нашето консулство въ Солунъ, гръцкото правителство е забранило износа на захарь отъ страната за странство. Изключение се прави само за Сърбия, износътъ на захарь въ която отъ Гърция е свободенъ, при условие че изнесеното количество не трѣбва да надминава ⅕ часть отъ разполагаемия щокъ въ солунското пристанище.

Поправени индустиални свидетѣлства.

Индустиалното свидетѣлство № 56/914 г., издадено на Адроке Алсайтъ & С-ие, за напрѣдъ ще важи за фирмата Адроке & Алсайтъ въ каквато смисълъ е поправено и самото свидетѣлство.

Сжщо индустриалното свидетѣлсво № 22 т. г. издадено на М. Калми и С. Митевъ за напрѣдъ ще важи за Фирмата М. Калми.

Несъстоятелность.

Пловдивскиятъ апелативенъ сждъ, съ резолюцията си поставена по търговското дѣло № 124/1915 г., е обявилъ въ несъстоятелность търговското събирателно дружество Андонъ С. Бояджиевъ & Синъ, отъ гр. Сливенъ. За дата на спиране платкитѣ е опрѣдѣлено 6 май 1914 год.

Годежъ.

Драго ни е да съобщимъ, че г. Цѣнко Г. Цѣнковъ, втория синъ на Г-на Г. Цѣнковъ, банкеръ и шефъ на Командитното Д-во „Г. Цѣнковъ & С-ие“ въ гр. Ломъ, се е сгодилъ за симпатичната г-ца Невѣнка Д. Стефкичъ, дъщеря на починалия бившъ крупенъ търговецъ Душанъ Стефкичъ отъ гр. Ломъ. Годявката е станала на 25 юни т. г. Като честитимъ отъ душа на симпатичнитѣ сгодени, ползуваме се отъ случая да изкажемъ и горѣщитѣ си сърдавания на уважаемитѣ семѣйства Цѣнкови и Стефкичъ.